

ΤΟΡΠΙΛΗ ΣΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ Η ΣΥΡΡΙΚΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΔΕ

Η υποδομή, κλειδί για τον τουρισμό

► ΡΕΠΟΡΤΑΖ | ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Η υποχρηματοδότηση στα δημόσια έργα υποδομής, που αποτελούν αναπόσπαστο συστατικό του τουριστικού προϊόντος και των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, προκειμένου να υπάρχει μία συνεχής ανανέωση του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας, αποτελεί τορπίλη στην ανταγωνιστικότητα του ελληνικού τουρισμού, καθώς η χώρα μας κινδυνεύει να βρεθεί με παρωχημένες τουριστικές υποδομές εάν συνεχισθεί η συρρίκνωση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.

Τον κίνδυνο αυτό αναδεικνύει η επίσημη έρευνα του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ), με θέμα: «Εξελίξεις στον τουρισμό και στα βασικά μεγέθη της ελληνικής ξενοδοχίας το 2012», που παρουσιάστηκε χθες. Τα στοιχεία, που στηρίζουν αυτή την απειλή, είναι τα ακόλουθα:

■ Την τελευταία 4ετία, το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) έχει μειωθεί τόσο πολύ που σε λίγο δεν θα είναι εφικτό να συντηρούνται ούτε οι υφιστάμενες υποδομές. Από την εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού για το 2013 φαίνεται ότι το ΠΔΕ μειώθηκε κατά 11,8% το 2010 και κατά 21,8% το 2011, ενώ πτωτική είναι η πορεία και το 2012. Το ΠΔΕ έχει περιοριστεί πλέον στο 3,2% του ΑΕΠ της χώρας, με τις επενδύσεις σε πάγιο κεφάλαιο να ανέρχονται στο 1,6% του ΑΕΠ από 3,7% που ήταν το 2008.

■ Τα δανειακά υπόλοιπα των τουριστικών επιχειρήσεων στο τέλος του 1ου 9μήνου του 2012 ανήλθαν σε 7.326 εκατ. ευρώ. Στον τουριστικό τομέα κατευθύνθηκε μόνο το 5,8% των πιστώσεων που χορηγούν τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα προς τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, τη στιγμή που ο κλάδος συνεισφέρει με πάνω από 15% στο ΑΕΠ της χώρας. Η πιστωτική έκθεση των τραπεζικών ιδρυμάτων στον κλάδο του τουρισμού παραμένει στην ουσία στάσιμη από το 2009 (7.358 εκατ. ευρώ) μέχρι σήμερα.

Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι τοκοκρεολυτικές δόσεις που καταβάλλουν οι τουριστικές επιχειρήσεις για εξόφληση προγενέστερων δανειακών υποχρεώσεων, είναι υψηλότερες από τις νέες χορηγήσεις τα τελευταία χρόνια. Το γεγονός αυτό, τονίζεται στη μελέτη, αποτελεί σαφή ένδειξη ότι οι νέες επενδύσεις σε πάγια είναι χαμηλότερες από τις αποσβέσεις των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούν οι τουριστικές επιχειρήσεις της χώρας μας. Με άλλα λόγια, το παραγωγικό δυναμικό κεφάλαιο που χρησιμοποιεί ο κλάδος φθερίσει χωρίς να αντικαθίσταται.

Επίδραση του ποσοστού των αλλοδαπών πελατών στις επιδόσεις των ξενοδοχείων

Βασικές τουριστικές μεταβλητές	Ποσοστό αλλοδαπών πελατών στα ξενοδοχεία			
	<20%	21-50%	51-70%	>71%
Μέσο έσοδο ανά δωμάτιο 2011	9.885,61	10.825,18	13.380,90	16.292,48
Πηρότητα Μάιος 2012	30,48%	40,33%	43,72%	51,67%
Πηρότητα Αύγουστος 2012	61,66%	65,56%	68,40%	85,76%
Μέση τιμή διάθεσης δωματίου Μάιος 2012	53,08%	55,04%	62,19%	71,47%
Μέση τιμή διάθεσης δωματίου Αύγουστος 2012	69,41%	67,37%	83,24%	119,70%

Πηγή: ΙΤΕΠ, Έρευνα πεδίου στα ξενοδοχεία της Ελλάδας 2012

Μεγάλη διαφορά στις επιδόσεις μεταξύ αλλοδαπών και Ελλήνων τουριστών

1. Παρατηρείται μεγάλη διαφορά στις επιδόσεις των ξενοδοχείων που φιλοξενούν αλλοδαπούς σε σχέση με αυτά που εξυπηρετούν κατά κύριο λόγο Ελληνες πελάτες. Τα ξενοδοχεία που απευθύνονται στη διεθνή τουριστική αγορά, εξεξάρτητα από το μέγεθος και την τάξη στην οποία ανήκουν, εμφανίζουν πολύ καλύτερες επιδόσεις. Το μέσο έσοδο ανά δωμάτιο είναι αναποδοξά ανάλογο με το ποσοστό των αλλοδαπών που φιλοξενεί το κάθε ξενοδοχείο. Στις μονάδες που οι αλλοδαποί υπολείπονται του 20% στο σύνολο των πελατών, το μέσο ετήσιο έσοδο ανά δωμάτιο διαμορφώνεται στα 9.885 ευρώ, ενώ στις μονάδες που εξυπηρετούν πάνω από 70% αλλοδαπούς φτάνει στα 16.290 ευρώ. Η μέση πηρότητα τον Μάιο είναι 30,5% στα ξενοδοχεία που οι αλλοδαποί αναπροσκεινούνται λιγότερο από το 20% των πελατών και 51,6% σε αυτά που η αναλογία των αλλοδαπών υπερβαίνει το 70%. Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και τον Αύγουστο. Η μέση πηρότητα των μονάδων που εξυπηρετούν κατά κύριο λόγο αλλοδαπούς φτάνει το 85,7%, ενώ στις μονάδες που απευθύνονται στην εσωτερική αγορά ανέρχεται σε 61,7%.

Το πιο ενδιαφέρον όμως είναι ότι τα ξενοδοχεία με τους περισσότερους αλλοδαπούς πελάτες επιτυγχάνουν μεγαλύτερες αυξήσεις τιμών τον Αύγουστο έναντι του Μαΐου. Στα ξενοδοχεία που φιλοξενούν κατά κύριο λόγο Ελληνες, η μέση τιμή από 53 ευρώ τον Μάιο διαμορφώνεται σε 70 ευρώ τον Αύγουστο (αύξηση 24,3%). Αντίθετα, στα ξενοδοχεία που φιλοξενούν κατά βάση αλλοδαπούς, η τιμή από 71,5 τον Μάιο διαμορφώνεται στα 119,7 ευρώ τον Αύγουστο (αύξηση 67,4%).

2. Η μέση τιμή δωματίου των ξενοδοχείων πέρυσι τον Αύγουστο ήταν 100,2 ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση ύψους 2% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2011. Τον ίδιο μήνα η πηρότητα αυξήθηκε κατά 0,1%, αγγίζοντας το 77,8%, ενώ η απασχόληση αυξή-

θηκε κατά 0,8%. Τον Μάιο υπήρξε αύξηση 1,14% στη μέση τιμή δωματίου, μείωση 2,3% στην απασχόληση και πτώση 6,2% στην πηρότητα.

3. Το 68,9% των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών πέρυσι πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα Ιουνίου - Σεπτεμβρίου. Το αντίστοιχο ποσοστό στο εξάμηνο Μαΐου - Οκτωβρίου φτάνει στο 85%. Η αιχμή των αφίξεων σημειώνεται παραδοσιακά τον Αύγουστο (περίπου 20% των ετήσιων επισκέψεων).

Η εποχική συμπεριφορά των τουριστών συνδέεται στενά με την εθνικότητά τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 81,3% των Ιταλών που επισκέφθηκαν την Ελλάδα το 2012 πραγματοποίησαν τις διακοπές τους κατά την περίοδο Ιουνίου - Σεπτεμβρίου, ενώ ανήθετα ένα σημαντικό ποσοστό των επισκεπτών από τις ΗΠΑ πραγματοποιεί διακοπές στην Ελλάδα κατά τον Μάρτιο (3,4%). Οι Αμερικάνοι παρουσιάζουν

αυξημένο ποσοστό κατά τον μήνα Νοέμβριο (7,4%). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως σημαντικός όγκος επισκεπτών από τη Γαλλία (το 7% της συνολικής κίνησης των Γάλλων) έρχεται στην Ελλάδα για διακοπές από τον Απρίλιο, ένα μήνα νωρίτερα σε σύγκριση με τους επισκέπτες άλλων εθνικοτήτων.

4. Η διάρκεια παραμονής στην Ελλάδα διαφοροποιείται σημαντικά ανάλογα με τη χώρα προέλευσης του τουρίστα. Οι Ιταλοί για παράδειγμα πραγματοποιούν διακοπές που δεν ξεπερνούν τις 7 ημέρες κατά τους χειμερινούς και τις 12 ημέρες τους καλοκαιρινούς μήνες. Αντίθετα, οι Αμερικάνοι παρατείνουν την παραμονή τους περισσότερο από τους επισκέπτες κάθε άλλης εθνικότητας, ακόμη και κατά τους χειμερινούς μήνες. Οι Ρώσοι εμφανίζουν τις μικρότερες διακοπές στην Ελλάδα κατά μήνα σε μήνα. Χωρίς να εμφανίζονται εξάρσεις αντίστοιχες με την εποχική κατανομή των αφίξεων, είναι σαφές η τάση των τουριστών να παραμένουν περισσότερο στην Ελλάδα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

5. Το 2012 τα παιδαίετα που ολοκληρώθηκαν ήταν περισσότερα από τις μονάδες που έκλεισαν, με αποτέλεσμα το ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας να αυξηθεί κατά 22 μονάδες και κατά 3.110 δωμάτια. Οι περισσότερες νέες μονάδες πιστώθηκαν στις Κυκλάδες και την Πελοπόννησο, ενώ στην Κεντρική Ελλάδα, τη Δυτ. Μακεδονία, τη Θράκη και τη Θεσσαλία ο αριθμός των ξενοδοχείων συνέχισε να μειώνεται.

Το μέσο μέγεθος των ξενοδοχείων στην Ελλάδα εξακολούθησε να αυξάνει και από 41 δωμάτια το 2011 ανήθε στα 41,3 το 2012.

